

HAY-
NEV-

Bahadır
yeri fekirli oğlu

i y i k i k i t a p l a r v a r . . .

TİMAŞ YAYINLARI

İstanbul 2020

---

timas.com.tr

HANNE

Bahadır Yenişehirlioğlu

BAHADIR YENİŞEHİRLİOĞLU

1962 yılında Akhisar'da doğdu. 1985 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Otuz yıl boyunca serbest avukat olarak çalıştı. Çin, Fransa, İspanya, İsviçre, İtalya, Almanya, İngiltere, Bosna Hersek, Karadağ, Hırvatistan, Fas, Tunus, Mısır, İnan, Pakistan, İsrail, Suudi Arabistan, Ürdün, Suriye, Dubai, Bahreyn gibi ölkelerde halklar ve toplumlar üzerine araştırmalarda bulundu. *Beyaz Usta Siyah Çırak* ile başlayan yazarlık serüveni *Kerime*, *Son Hasat*, *Aşk Cephesi*, *Aşk Çölü*, *Kanaviçe*, *Kara Güneş*, *Tahta At*, *Hünkâрім*, *Antikacı* ve *Sonra Giydirir Aşk Esvabını* kitaplarıyla giderek genişleyen bir okur kitlesine ulaşmasını sağladı. Evli ve iki çocuk babası olan Bahadır Yenişehirlilioğlu, *Cins* dergide düzenli yazılar yazmakta, *TRT* ekranlarının sevilen dizisi *Payıtabıt/Abdülhamid*'de Tahsin Paşa karakterini canlandırmaktadır.

Yayınlanmış Kitapları:

- *Beyaz Usta Siyah Çırak*
- *Son Hasat*
- *Kerime*
- *Aşk Cephesi*
- *Aşk Çölü*
- *Kanaviçe*
- *Kara Güneş*
- *Tahta At*
- *Hünkâрім*
- *Antikacı*
- *Sonra Giydirir Aşk Esvabını*

*Esen fırtına musallat olmuştu damarımın şahına
Oysa kalemler yazmış da kurumuştur anda
Yazıklar olsun, kutsal gibi safrasını kopardı kökünden
Kanıyor arz, kanıyor ruhu, kanıyor zaman.*

ALMANYA

Ludwigshafen am Rhein

MART 2018

Hayaletlerden kaçtıkça onlar yolumu kesti. Artık içlerinden geçip gideceğim.

Makyaj yaptığım esnada bir an durup güzelliğime baktım. Elimdeki fırçayı makyaj masamın üzerine bıraktım. İnsanın aynada kendini seyretmesi ne tuhaf. Kendime yabancı gibi baktım. Bedenime uzaktan bakıyormuşum gibi bir his kapladı içimi. Kişiliksizleşme bir anlamda, gerçek dışılaşıma adeta. Gerçekliğimin üstünü kapatan bir çeşit savunma mekanizmasını mı harekete geçiriyor beynim?

Gerçeklik duygumu mu yitiriyorum?

Güzelliğime takılı kalan huzursuzluğumu benim gibi başkaları da fark ediyor mu acaba?

Aç bir kurt gibi tenime dişlerini geçirdi hayat.

Goncalarımın musallat olmuş küçük yeşil böcekler yüzünden açmadan kuruyacak mıyım?

Gözlerimin hemen kenarlarında gittikçe belirginleşen çizgilere dokundum.

Ardımda mı bırakıyorum gençliğimi gün be gün?

Ayağımı denk al Hanne. Yenilme ve güçlü dur. Seni kurtaracak olan yine sensin bu cendereden. Kötü mazinin yüzüne taktığı bu maskeyi bir doğum lekesi gibi taşıma teninde. Krallara soytarılık

yapan bir cüce gibi taze nefesin özleminde tutsak olma. Sıyrık yüzündeki bu sahte kimliği.

Kucağımda avuç ileri tavana çevrili, sanki orada unutulmuş gibi duran ellerime baktım. Daha önceleri zaman zaman ellerime ve vücudumun diğer yerlerine baktığımda bir başkasına aitmiş hissine kapılıyordum. Aynaya baktığımda sanki başkasının yüzüne bakıyormuşum gibi geliyordu. Yemek yiyemiyor ve uyuyamıyordum. Ama şimdilerde bununla başa ıkabiliyorum.

Bir tür depersonalizasyon sanırım. Bakışlarım yatak odamın duvarlarında gezindi.

Duvarların özellikle kül rengi olmasını istemiştim ve üzerinde hiçbir şeyin asılı olmamasını. Ne bir resim ne de bir tablo. Avizeye bile tahammülüm yoktu. Bu yüzden bütün ışıkların gizli köşelerden sızmasına karar vermiştik. Neredeyse üç kişinin rahatlıkla yatacağı bir yatak ve iki düz komodin. Üzerlerinde ne bir gece lambası ne de biblo ya da süs eşyası. Duvardan duvara ayna kaplı giysi dolabının tam karşısında yer alan duvara kaplattığım ayna ile odam daha fazla geniş bir perspektif oluşturuyordu. Bu gerçeküstü düzen, denge ve huzur yaratan tekrarı seviyorum. Ne belli bir noktada bulunmak ne de belli noktadan bakarak kendini açık etmek. Sonsuz bir yol hissi. İşte bu duyguyu seviyorum. Sıfır noktasından başlayarak kendini inşa etme hissi. Ama eminim bir yere varacak illaki. Böylece yeni bir başlangıcın kapısı aralanacak.

Öyle süslü yatak örtülerinden, gösterişli yastıklardan nefret ederim. Dekoratörümüz evimizin mobilyalarını tasarlarken “Neden vantablack siyahını düşünmüyorsunuz?” diye sormuştu. Öncesinde kendisiyle ev ve renkler üzerinde sohbetler yapmıştik. Zira beni tanımak istediğini ve bunun üzerine tasarımıyı oluşturmanın daha doğru olacağını söylemişti ki bunda çok haklıydı. Siyahı zaten oldum olası çok sevmişimdir. Bir yandan birçok költürde yaşla, ölümlle, tasayla özdeşleştirilen siyah diğer yandan belirgin bir asalet ve zarafeti yansıtır. Bana göre siyah rengin doğru yerde doğru biçimde kullanımı güç, sağlamlık veya resmiyet çağrışımları da yapabilir ki bundan hep hoşlanmışımdır. Ama dekoratörüm

önerdiği rengin sonsuz bir boşluk hissi oluşturacağını örneklediğinde gerçekten beni kendine bağlamıştı. Vantablack üç boyutlu bir yüzeye uygulandığında iki boyutlu izlenimi veriyordu. Vantablack o kadar siyahtı ki onu algılamam neredeyse imkânsızdı. Dekoratörüm algıyı oluşturabilmemiz için biraz yansıtılmış ışığa ihtiyaç duyacağımızı, beynimizin bu şekilde çalıştığını izah etmişti. Vantablacke bakmanın dibi olmayan bir boşluğa bakmak gibi olduğunu algıladığımda bütün mobilyaların bu renk ile boyanmasına o an karar vermiş ve dekoratörümü beni gerçekten hissettiği için kutlamıştım. Çok boyutluluktan tek boyuta ulaşabilmek muazzam bir histi. Neticede evrende büyük patlama anında aşırı sıcak tek bir uzay boyutundan oluşmuyor muydu? Öncesinde evrende uzay dediğimiz şey genişliği olmayan bir çizgiden ibaret değil miydi?

Hiçliğin muazzam varlığı.

Makyaj masamın üzerinde de hiçbir ayrıntıya tahammülüm yok. Gerekli olanlar çekmeceye durur. Genelde evim böyledir. Gereksiz ayrıntılardan uzak. Salonda neredeyse altı, yedi kişinin oturacağı siyah bir chester ve karşısında iki tane siyah puf. Televizyon bile yok. Hiç halı sevmem. Pencereelerde iki camın arasına yerleştirilmiş şerit perde, hepsi o. Yemek masası komple cam. Kalınlığından oturulan yerden bakıldığında bir buz tabakası gibi görünür. Etrafında ise siyah kadife kumaş ile kaplı sandalyeler. Üzerinde ne bir vazo ne de örtü. Hiçbir şey. Fazladan bir şey eklememek kendime yaptığım bir jest gibi aslında. Böylece bedenim, ruhum aralarında yeni bir ilişki yaratmaya çalışıyorlar gibi hissediyorum. Bütün ayrıntılardan, fazlalıklardan ve biçimlerden arınarak parçalanmışlığımı bütüncül bir algıya odaklandıracağıma inanıyorum belki. Kim bilir.

Hala akşamki gördüğüm rüyanın etkisindeydim. Ne manaya geldiğini üzerinde düşünmeme rağmen bilmiyorum. Ama çok net hatırlıyordum. Bu rüya seyrettiğim bir film gibi beni etkisi altına almıştı.

Rüyamda bileklerime kadar gelen turkuaz rengi suyun içinde neredede olduğumu anlamaya çalışıyordum. Elimde bir ayna vardı. Başka bir evrenin içindeki başka bir dünyanın üzerinde biri ya

da birilerini bulabilir miyim diye dört bir yanıma bakınıyordum. Bakışlarım yorgun düşmüştü. Nihayetinde ufka doğru son bir kez daha baktım bir ağacın suyun üzerindeki heybetli varlığını fark ettim. Suyu yarararak ağaca doğru yürümeye başladım. Tam o esnada gri gökyüzünde şimşekler çakıyordu. Fakat şimdiye kadar gördüklerimden tamamen farklı. Önce sesini duyuyor ardından şimşekleri görüyordum. Oysa bunun tam tersi olmalıydı. Önce şimşekleri görmeli ardından sesi duymalıyım. Ağaca doğru ilerledikçe suyun derinleştğini fark ettim. Su neredeyse belime kadar gelmişti.

Geçmişle gelecek arasında bir nefesi ense kökümde hissediyordum. Bir tek vakitten ibaretti her şey o da içinde bulunduğum an. Bunu iyi değerlendirmeliyim diye düşünmeye başladım. Zira bu anın öncesinde ne olduğunu bilmediğim gibi nerede nihayete ereceğini de bilmiyordum. Ağaca ulaşmam bir hayli vakit alacaktı besbelli. İçimi bir korku kapladı. Oraya kadar yüzebilecek miyim diye içimden geçirdiğim an kendimi bir anda ağacın altında buldum.

Çok garipti hiçbir kara parçası yoktu. Ağaç bir ada üzerinde yükselmliyordu. Topraktan hiç iz yoktu. Gövdesinin etrafında yüzmeye çalıştım. Fakat gövdeyi bir ucundan diğer ucuna kadar yüzmem mümkün değildi. Ben böyle büyük gövdeli bir ağaç ömrümde görmemişim. Başımı kaldırıp baktığımda çok yukarılarda ağacın dallarını ve dallarında açan çiçekleri fark ettim. Meyveye durmuş olduğuna yordum. Fakat ağacın ne ağacı olduğunu anlayamıyordum. Ağaç birden dallarını sallamaya başladı. Oysa havada hiç rüzgâr yoktu. Hani deriz ya yaprak kıpırdamıyordu diye. Öyle bir hava ama dallar rüzgârda salınıyormuş gibi bir o yana bir bu yana doğru eğiliyorlardı. Dallardan biri bulunduğum yere kadar eğilip adeta bir insanın diğer bir insanın gözlerinin içine baktığı gibi önümde durup “Bilir misin? Her ne kadar meyve görünüşte ağaçtan oluşmuşsa da gerçekte ağaç meyvede vücut bulmuştur. Meyve dalın ucunda dal meyvenin içinde,” dedi.

“Anlamadım.” diye tepki verdim. Korkmuştum. Bu hiç normal değildi. Ardından dal “Meyve elde etmeye ümidi olmasa bahçıvan hiç ağaç diker miydi? diye sordu.

Dalların bir diğerinden “Geçmiş ve gelecek endişesi taşımadan anın gereği ne ise onu yap,” diye bir ses işittim.

Bunu nasıl başaracağımı sorduğumda ise “Emin ve teslim ol gerisi çok kolay. Elindeki aynayı at.” diye karşılık aldım. Elimdeki aynayı suya fırlattım.

Bir yandan yüzmeye devam ediyordum. Yüzmekten nefesim kesildiğinde ne olacak diye içimden geçirdiğimde ağacın gövdesine tutunurum diye düşündüm. Ağacın dallarından bir diğeri “Bu o kadar kolay değil,” diye cevap verdi. Zihnimi okuduğunu düşündüm ve içimi bir korku kapladı. Tam o sırada ayağımın ucunun zemine değdiğini ve suyun boyumu geçmediğini fark ettim. Fakat bu zemin ne bir kum nede kaya parçasıydı. Mutlak bir karanlık. Sadece hiç ile tarif edebileceğim, bilinmezliği ile bilebileceğim garip bir bilgi. Yönelemeyeceğim bir şey. Düşüncemin sonunda hissettim kendimi. Fikrim iflas etmişti. Hiçbir his kavrayamıyordum. Kocaman bir hiçlik.

Ayak parmaklarımın uçlarıyla tarif edemediğim bu zemini yoklamaya çalıştım lakin bunun şimdye kadar bildiğim ne varsa onlardan hiçbirine benzemediğini fark ettim. Garip. Her ne ise algılayamadım hiçbir şekilde.

Dallara “Vakit içinde bulunulan hal değil midir?” diye sordum. Ağacın dallarının her biri ki dallar saymakla bitmeyecek kadar çoktu gülmeye başladılar. Ardından en kalın olanı “Sırlı isimlerin ve sıfatların her bir kişi üzerindeki hali ve tesiri o kişinin vaktidir,” diye karşılık verdi. “Ne ile berabersen o senin istidadındır,” diye de ekledi. “Hem görürsün hem kendini seyredersin,” diye nereden geldiğini anlayamadığım bir ses duydum. Ardıma, önüme bakındım ama ağaç ve benden başka kimse yoktu.

“Kimsiniz?” diye bağırdım.

“Eđer sen dñnyada isen vaktin dñnyadır, eđer ahirette isin vaktin ahirettir. Korkuyorsan vaktin korku, huzursuzsan vaktin huzursuzluktur. Zamanın hakikatine er vaktin hñkmñnñn altından kurtul. Hatta zamanı kendi hñkmñnñn altına al. Sen hem sorusun hem cevap. Hem bedenın var hem de ruhun. Ruhunu bedenından dışarı çıkar. İ özgñrlñđđne kavuş. Bakışlarını kendi yñređine çevirebilirsen aydınlanırsın. Dışta her şey çatışıyor. Ancak içerde bir uyum içinde birleşebilirsin. Dışarıya bakıyorsun bu yñzden dñř gñrñyorsun. Sen uyanık ol bunun için ie bak.”

şimşekler akmaya devam ediyordu. Hava gittikçe kararmaya başlamıştı. İyice korkmaya başladım. Nereye gidecektim? Geldiđim yer neresiydi? Nasıl geri dñnecektim? Őřñmeye başladım.

Tam bu sırada yatağımda üzerimdeki battaniyeye iyice sarıldığımı fark ettim. Yataktaydım. Evet bendim. Peki, ben yatağımda yatıyorsam suyun içinde ben kimdim? İ portremi aynada gñrñr gibi bir rñyanın mı içindeydim?

“Sen insanoğlusun. Kendi gerçeğini acı üzerine kurmayı seçtin aslında. Bu yñzden huzur ilkel beyninin durmadan uyanmayı denediği bir rñya halinde. Bu yñzden bak gñneř yok. Ağacın gñđe uzanan dallarının vardığı nihai yeri gñrebiliyor musun? Hayır. Ondan sonrasını? Hayır. Peki, ağacın dallarındaki çiçeklerin hangi meyveye durduğunu? Bilmiyorsun tabi. Sana ne sunacağını? Bedenen uyku halinde olan sen zihinsel olarak bir dñnya algısının içerisinde kısılıp kaldın. Yaşam deneyimlerini gerçekleştirdiğini mi sanıyorsun? Yoksa sana verilen yaşam deneyiminden çıkmayı mı arzu ediyorsun? Bak uyuyorsun değil mi? Evet uyuyorsun. Peki, şimdi uyanık mısın? Hiç sanmıyorum. Henñz uyanmadın. Dñn hadi korkma bana bak.”

Bu sesi tanıdığımı fark ettim. Birden suyun içinde kendi eksenimde dñndñm. Karşımda babam duruyordu. Elinde kanlı bir bıçak. Baba diye sayıklamaya başladım. İçimde hem nefret hem de barışma isteği vardı. Hem kaçıyor hem özlüyordum. Hem ùrkñyor hem de seviyordum.

Birden her yer zifiri karanlığa gömüldü.

Üzerinde kafa yorsam da daha sonra işin içinden çıkamayarak bundan vazgeçmiştim. “Baba,” diye çılgıma Herbert uyanıp beni sarsarak uyandırmıştı. Birkaç saniye Herbert’in bile kim olduğunu algılamakta zorlanmışım. Ona sarılıp omzunda ağlamamak için kendimi zor tuttum. Buna izin veremezdim. Anne değil de baba diye bağırarak uyanmış olmam bile tam bir muamma. Oysa genellikle insanlar anne diye sayıklarlar. Benim de anne diyerek uyanmam gerekirdi.

Kucağımda avuç içleri yüzüme doğru sanki orada unutulmuş gibi duran ellerimi kaldırıp alık fırçasını tekrar bıraktığım yerden alıp makyaj yapmaya devam ettim. Bir yandan da düşünüyordum. İnsan içinde yaşadığı topluma farklı sebepler yüzünden katılmak durumunda kalmışsa ve o toplumun bir parçası olmak istiyorsa, gelenekle, geçmişle, dinle velhasıl o toplumu var eden ne varsa bir şekilde ilişki içerisinde olmak zorunda mı? Başka türlü mümkün değil mi?

Kimliğimi, denizin çekilip ardından tekrar geri geldiği bir metcezir gibi yaşıyor olmam, bocalamam bu yüzden mi?

Bu ciddi bir iş.

Sanırım bu yüzden betimleyici değil çözümleyici bakmam gerekli.

Görüşüğüm psikiyatru bu sebeple beni anlamaktan çok uzak kaldı. Artık seanslara devam etmemin bir yararı yok. Zaten çok da hazzetmemiştim kendisinden. Herbert’in zorlamasından başka bir şey değil. Hele o kendine derin baktığı hissini veren yapmacık ve anlamlı olmaya çalışan anlamsız bakışları ile sesinin tonunu ayarlamadaki çabası gerçekten rahatsız ediciydi. Son derece acemice.

İçimde büyüyen bunalımın bir felaketi çağrıştırmadığını biliyorum ben. Bu aslına ihtiyaç duymakla alakalı. Reddettiklerini ve yok saydıklarını tekrar özlemek ve kavuşma isteği ile alakalı. Ruhumdaki bu çalkantı bu yüzden. Bir bunalım değil. Değişiyorum. Tersine, birleşmek için değil daha çok ayrılmak için. Aslında parçaları yerine yerleştirmek istiyorum. Bir yönden diğer yöne yönelmek istiyoy-

rum. Aksini düşünemiyorum. Ben mecburi bir dönüm noktasının sancılarını yaşıyorum. Bu bir anlamda benim Rönesans'ım demek.

Doğal olarak parçası olmaya çalıştığım topluma pek çok değişik sebepler yüzünden katılmak durumunda bırakıldım. Toplumun bir parçası olmak istediğimi zannettim. İstedim istemesine de gelenekle, geçmişle, dinle velhasıl parçası olmaya çabaladığım toplumu var eden ne varsa bir türlü içselleştiremedim. Aslında ben çaresizce ait olma haline mecbur bırakıldım.

Bu yüzden kendime ve ait olduğumu zannettiğim toplumun tüm değerlerine karşı eyleme geçmiş durumdayım.

Hiçbir devrim durup dururken başlamaz.

Evet, mesleğimi kendim seçtim. Hatta bunu bir bağlılık haline getirdim. Ama beni yanlış anlamamanızı istemem. Bu sıradan bir bağlılık değildi benim için. Yani bunu savurganca bir isteri olarak görmedim. Bu hayata tutunmam ile alakalı. İftihar edilecek biri olduğum takdirde hayatta kalmayı garanti altına alabilirdim.

Kölelik kavramsal olarak bir insanın sahip olması gereken hürriyet hakkından yoksun bırakılarak bir başkasının malı sayılması durumu olarak ifade edilir.

Eski Yunanlıların doulos, Romalıların ise servus olarak adlandırdıkları köleler, tüm antik devir boyunca özgür insan gücünün yanında vazgeçilmez bir unsur olarak yer almışlar. Ama neticede özgürlükleri ellerinden alınmış.

Peki, bir insan kendini var eden aslı kimliğinden ve köklerinden kurtulmaya mecbur bırakıldıysa? Ki bu aslında bir anlamda köleliğin ta kendisi. O zaman köleye dönüşmez mi? Bir parçası olmaya çabaladığım ve fayda sağladığım toplumun içinde ben özgür bir birey miyim?

Kimliksizlik kölelik değil mi aslında?

Kimliğim direniyor, ters bir kimlik içinde çırpınıyorum. Bu yüzden kendimi hasta kabul ediyorum sanırım. Oysa ben hasta falan değilim.

Mesleğim beni yaşadığım toplumda bir yere konumlandıran ve kendi çabam ile elde ettiğim bir kalkan aslında. Roma'da bir gladyatörün kendini korumak için kullandığı demir kalkan gibi.

Gladyatörlük aslında hiç de havalı bir iş değil. Yani filmlerde izlediğimiz türden. Gerçekte çok kötü şartlarda ve ağır koşullarda var olma savaşı.

Kariyer sahibi olmak bir anlamda benim için Spartaküs'ün Alpleri geçerek takipçileriyle birlikte özgürlüğüne kavuşmak istemesi gibi bir şey. Spartaküs'ün bir anda planını değiştirerek geri dönüşü bütün planları alt üst etmiş ve canına dahi mâl olmuştu. Esarete karşın ölümü tercih etmesi ise onu bir kahraman haline getirmişti. Ben ölecek kahraman olmayı da kimsenin umurunda olmayıp yok olup gitmeyi de istemiyorum.

***

Kabul etmeliyim ben geç kalmış bir gelişim döneminin içinden geçiyorum. Kozasını vakti gelip de bir türlü yaramayan bir kelebek gibiyim. Gün yüzüne çıkmak bu sıkışıklıktan kurtulup kanatlarımı açmak istiyorum ama kozamı yırtamıyorum. Büyük bir ihtimalle özel koşullarım buna mani oluyor. Ben içinde bulunduğum yaşantı ile bir bütünlük sağlayamıyorum. Kendimi bütünlenmiş hissedemiyorum. Ne buldum, neyin sevdim bu hayatın?

Kendime uydurduğum erdemli yalanlarla avundum durdum. Gerçeğin bana sunduklarına aldırış etmeden elimde tuttuklarımı cimrilik ederek değiştirmedim. Yalan giderek büyüdü, büyüdü ve artık içinde boğuluyorum. Gerçekten uzaklaştıkça aslında kendimi öldürüyordum. Gerçeği ise asla.

Bir ölüyüm aslında ve istediğim kadar kendime övgüler yazayım, hayır gerçeğe sırtımı döndüğüm sürece bunun bir faydası olmuyor. Kozamı parçalamam gerek.

Yaşadığımı hissetmek istiyorum.

Bir ölüye istediğin kadar övgüler yağdır bunun ne faydası olur ki ölüye? Utanıyor muyum geçmişimden ya da ölesiye korkuyor muyum? Aslında hiç değer taşımayan kimliksizlikten utanmalıyım asıl.

Yaşadığım bunalım sebebi ile seyrinde gidiyor gibi görünen hayatımı bir anda değiştirmeye karar veriyorsam bu aldığım karar hayatıma mal olabilir mi? Olumsuz bir yöne savrulur muyum? Bilmiyorum ama bunu dayanılmaz şekilde istiyorum. Bu duyguya artık karşı koyamayacağım.

Bu güçlü gelişim hızım kişiliğimin bütünlenmesi açısından özünde yeni güçler barındırıyor olabilir. Bunu hissediyorum.

Bunu yaşamalıyım.

Yoksa çıldıracağım.

Felsefe konusunda iyi olduğum ise yadsınamaz. Felsefe konusunda kariyer elde etmenin bütün açmazlarımı çözeceğine olan inancım da tamdı üstelik. Felsefe eğitimi aldığım takdirde kendimi keşfe-deceğime inanmıştım ama öyle olmadı.

Antik Yunan'da demokrasinin ve felsefenin beşığı olarak görülen Atina hakkında ne çok şey biliyordum oysa. Felsefe tarihi ve Antik Çağ'a ait klişeler ve bu klişelerin yıkılması ile alakalı eleştirel perspektif üzerine ne çok kafa yormuştum. Düşünen insan kavramını anlamak için ne çok çaba sarf ettim. Yaratıcı bir düşünce hakkında fikirler ve onlarla uzun soluklu yaptığım beyin fırtınaları bitmek tükenmek bilmedi. Evrenin bir köşesinde düşünen akıl üzerinde pek çok makale ve tez okumaları yaptım. Bunun üzerinde düşündüm. Salt insana ulaşmak bunca düşünsel macerayı mı gerektiriyordu?

Belki de elde edeceğim şey soyut insandan öteye geçemeyecekti. Ama o noktaya bile ulaşamamıştım. Ulaşmış olsaydım bu bir varlıktan daha çok bir idealden başka bir şey de olmayabilirdi.

Öğrencilerimden birinin: "Mevlana'nın Rubailer'inde 'Eğer bizim kitabımızın bir sahifesini okumuş olsaydın ebediyete kadar hayran kalırdın, hem ne hayranlık! Eğer bir an gönül dersini okumağa otursaydın üstatlara çalışacakları dersleri gösterirdin,' diyor. Bu-

nun üzerine biraz konuşabilir miyiz?” diye sorduğu soru ters yüz olmama yetmiş, bende kıvılcım etkisi yaratmıştı.

Hiç bilmediğim bir konu üzerine ne söyleyebilirdim ki. Kendimi son derece aciz hissetmişim. Felsefe üzerine bilgece kehanetler anlatan ben deyim yerindeyse apışıp kalmışım. Çünkü soyut ve genelleştirilmiş düşünce kalıpları, bir bakıma hiçbir şey hakkında olmayan ama her şey hakkında olan hükümler verebilmemi mümkün kılıyor zannediyordum. Annemin elinden düşürmediği, yatarken başucundan ayırmadığı iki kitaptan biri olan Mesnevi’yi bilmemek, bir sayfa bile okumamış olmak kendimi garip hissettirmişti. Diğeri Kur’an’dı.

“Şimdi telaşım var ama bu konuda sana mutlaka geri döneceğim,” diyerek öğrencimin yanından hızla uzaklaşmışım.

Aslında ne çok şeye uzak olduğum gerçeğinin aklıma takıldığı en önemli günlerden biriydi bu. Adeta ense köküne yerleştirilmiş çipi çıkarmak gibi.

Kirpiklerime sürdüğüm maskarayı yarım bırakıp aynada bir kez daha kendimi inceleyip içimden konuşmaya başladım.

İnsanlar yaşadıkları hayatın içerisinde kendilerini öyle bir an gelir ki bambaşka görmeye başlarlar. Şu an senin aynada gördüğün kişi gibi Hanne. Ama bunun için oyundan çıkman şart. O zaman çeşitli bilinçaltı teknikler ile anahtar kelimeler kullanılarak ve görseller zihne yerleştirilerek bilinçaltı iknanın etkisinden kurtulabilirsin. Ait olduğunu zannettiğim toplumun bir bireyi olarak maddi imkânların ölçüsünde, sana farklı bir statü kazandırmayı vaat eden, öykündüğüm bir gruba dâhil olma duygusu yaratan, sahip olmakla kendini iyi hissedeceğine inandırıldığın ne varsa artık bunun için gönüllü olma.

“Buna hazır mısın Hanne?” diye sordum kendime.

Aynadan uzaklaşım maskara sürmeye devam ettim. Ama hala içimden konuşuyordum. Ne garip aslında daimi olarak içimden konuşup duruyorum ben. Hiç susmuyorum ki. Uykumda bile zihnim

sürekli meşgul. Öyle deliksiz, rüyasız bir uyku çekmeyi o kadar çok zaman oldu ki.

Gerçekten acı çeken insanların pek çok ödün vererek başarabileceği bir iş mi bu? Öyleyse bu çaba insanı gerçekten yaralar.

Maskara sürmeyi bitirip dudaklarıma kan kırmızısı rujumu sürmeye başlamıştım ki aynada gölgeler belirmeye başladı. Ne olduğunu tam olarak seçemediğim gölgeler. Giderek içlerinden biri daha net bir hal aldı. Gözlerini tavana dikmiş, ağzı, burnu, yanakları, çenesi kırmızı rujla boyalı bir kadın sanki görülmesini istemediği bir durum içerisindeymiş gibi bakışlarını, karşısında gördüğü manzara sebebiyle şok geçirip dona kalmış kendisini seyretmekte olan küçük kız çocuğuna çevirdi.

Çığlık sesleri duymaya başladım. Giderek gölgeler kan birikintisine dönüştü. Başka bir görüntü öncekiyle yer değiştirdi.

“Hadi vur, vur, hiç acıma vur! Daha kuvvetli vur, devam et!

Küçük kız ne yapacağını bilemez haldeydi. Adam kudurmuştu sanki şuuru yerinde değildi. Kadın duvara çarparak yere yuvarlanmıştı, adam yere düşen kadını tekmelemeye devam ediyordu. Küçük kız şahit olduklarına daha fazla tahammül edemediği için merdivenlerden koşarak yukarıya koştu. Ama akli kadında kalmış olacak ki durdu geriye dönüp baktı. Adam öfkesini almış gibi kendini divana attı. Kadın inleyerek yerden kalktı hiçbir şey olmamış gibi dağılan saçlarını düzeltti. Ağzı burnu kan içindeydi. Odadan çıkıp küçük kıza doğru yürümeye başladı. Topallıyordu. Merdivenlerde kendisine korku ile bakan kızdaki destek almak istercesine elini uzattı küçük kız kadının elini tuttu. Merdivenlerden çıkmaya başladılar. Küçük kız o esnada bana dönüp gözlerimin içine baktı.

Ani bir refleks ile aynadan uzaklaşp korkudan içine kaçmış sesim ile küçük kızın gözlerinin içine bakıp seslenmeye çabaladım.

“Ke- kendi-kendini öylece uzaklaştırmayı dileyemez insan öyle mi? Sen bile mi Hanne?”

Titriyordum, elerim buz kesmişti. Telaşla elimi aynanın üzerinde beliren görüntüleri yok etmek ister gibi sürmeye başladım. Ne var ne yoksa bir buğu gibi silince yok olup gitsin istiyordum.

Yok saydığımız, derinlere gömdüğümüz ne varsa mutlaka er ya da geç gün yüzüne çıkmak istermiş. Bunun için üzerini örttüğümüz kalın örtüleri çürütüp kendini gölgeler halinde belli etmeye başlarmış. Gölge oyunundaki perdede izlediğimiz suretler gibi.

Ben elimi aynanın üzerinde hızla sağa sola savurdukça dağılmaya yüz tutan sis gibi kaybolmaya başladı gölgeler. Aynadaki görüntüler yok olmaya başlamıştı başlamasına da beynimin içinde görünür olmaya çabalıyordu. Üzerine kapatmak istediğim kapıyı ardından zorlayarak kapatmama mani olmak ister gibi.

Sisin tam olarak dağılması sarsıntılı ve bunalımlı olacak demek ki. Bu sarsıntı, bunalım, hayal kırıklıkları kendimi bulma yolunda işaret taşlarından başka bir şey değil.

Elimin tersi ile dudağıma sürdüğüm ruju aniden silmeye başladım. Ağzımın kenarlarından yanağıma doğru kırmızı ruj yayılmıştı. Aynada öylece kendime bakıyordum. Palyaço gibiydim. Evet, evet aslında ben bir palyaçoymum. İçim kan ağlıyor ama gülümsemeye çalışıyorum. Kendisini olumlayan bir sirk çalışanı gibi.

Gezici sirk gibi içinde türlü oyunların oynandığı renkli ve büyülü bir hayatım olmasına rağmen göçebe ruhumu bir türlü yerleşik bir düzene geçiremiyorum. Evet, ben trajedi ve komediyi aynı anda içinde yaşayan bir palyaçoymum. Mekanik bir düzen içerisinde yaşam izini arayan bir bedbahtım ben. Tam bir melankolik aslında. Yaşam karşısında maskesini takmış gizini keşfedememiş bir melankolik. Ama bundan kurtulmak istiyorum. Bastırılmış, frenlenmiş, yavaşlatılmış ve ilaçla uyuşturulmuş bir zavallı gibi devam etmeye hiç ama hiç niyetim yok. Aynada kendimi izlediğim sırada Orta Çağ'daki bir soytarının hikâyesi aklıma geldi.

Bir gün kralın önüne ağladığı için yüzündeki boyalar dağılmış bir soytarı gelmiş. Başlamış anlatmaya;

“Benim yanınızda olmaktan dolayı hiç ama hiçbir Őikâyetim yok. Beni değerli hediyelerle ödüllendiriyorsunuz, minnettarım. Maddi anlamda bir sıkıntım yok. Sağlık sorunum da yok. Ancak çok daha büyük bir derdim var. “Nedir o?” diye sorar kral. “Artık neşelenemiyorum. Sürekli asabım bozuk. Őöyle gülmek, bazen kahkaha atmak, eğlenmek istiyorum. Tabi sizi de eğlendirmek ama artık yapamıyorum. Ulu kralım, her Şeye gücü yeten kralım benim derdime bir çare bulun. İşte bunun için size geldim.” Kral soytarisına Őöyle bir bakmış ardından “Sana bir öneride bulunabilirim. Biliyorsun meydana bir sirk çadırı kuruldu. Orada bir palyaçodan söz ediyorlar. Sen hasta olduğun ve yataktan çıkamadığın zaman ben gittim. Çok güzeldi, özellikle de o palyaço harikaydı. Gülmekten yerlere yattım, o kadar çok eğlendim ki. Sana da o sirke gitmeni, özellikle o palyaçoyu seyretmeni öneririm,” der. Bunun üzerine soytarının suratı iyice asılmış ve kralından korkarak fısıltı halinde demiş ki “O palyaço var ya o benim işte.”

Makyaj temizleme suyunu bir parça pamuğun üzerine döküp dudaklarımı ve yanaklarımı silmeye başladım. Ardından tekrar kan kırmızısı ruju özenle dudaklarıma sürdüm. Aynadan uzaklaşıp kendime baktım. Evet hazırdım. Suret olarak hazırdım da peki kafamın içindeki engel olamadığım o sesler.

“Kıvılda seni küçük korkuluk. Seni zavallı çöp parçası. Unutmak istediklerini yok saymaya çabaladığın sürece kendini bulamayacaksn, görmüyor musun?”

Bir süre daha aynada yüzümü seyrettim. Her Şeye rağmen güzel görünüyordum. Tamamlanmış. Savaşa hazır. Kendinden emin. Gururlu ve pek çok Şeyi başarmış biri. Aynı zamanda pimi çekilmiş bir el bombası gibi.

Yemeğe geç kalıyorduk. Bir araya gelmeyeli uzun zaman olmuştu. Bunu ne ben ne Krügerler arzu etmemiştik. Benim de soyadım Krüger olmasına rağmen nedense kendimi asla bir Krüger gibi görmedim. Hatırlıyorum da beraber yemek yemeyeli çok uzun zaman olmuştu ki yediğimiz son yemek de tamamen zorunluktan ibaretti. Evlendiğimiz gecenin ertesi günüydü sanırım. Ya

da birkaç gün sonra. Tam olarak hatırlayamıyorum. O da benden ziyade Herbert'in hatırı içindi. Yani tek oğullarını kaybetmek ve ondan daha uzak kalmak istememiş olmalıydılar. Son derece soğuk ve işkence gibi geçen bir geceydi. Mecburiyetin dayanılmaz her anını tek tek bütün hücrelerimde hissetmiştim. Bayan Mayr da vardı yemekte.

Malene Mayr yani annem. O da davet edilmişti.

Anne ve babam kendince kuralları olan hatta bir parça da sert diyebileceğim ama şefkatli insanlardı. Hiçbir zaman kötü muamele görmedim kendilerinden. Malene ile bir anne kız ilişkimiz olması için her şeyi zorladık. Daha doğrusu Malene daha çok çabaladı. Ben de karşılık vermedim değil elbet ama tam olarak bir anne kız olabildik mi? Aslında bütün sıkıntı burada.

Eğitilmiş insanlardı. Çok zengin bir aile değildik ama hiçbir şey de ihtiyacımızın olmadığını biliyorum. Yazları muhakkak tatillere gidilirdi. Hatta bir keresinde Türkiye'ye Antalya'ya gitmek için girişimde bulundular ama benim şiddetli karşı çıkmalarım neticesi beni üzmemek adına bundan vazgeçtiler. Bunun yerine Barcelona'ya gitmiştik.

Eğitimim için ne gerekiyorsa yaptılar. Güçlü ve karakterli bir Alman olmam için çabaladılar. Çünkü onlar Alman'dı ve yetiştirdikleri gibi beni yetiştirmek istediler. Bunu yadsımıyorum. Kendilerine ne öğretiliyse aynen onu tekrar ettiler. Ben de çabalarını hiç boşa çıkarmadım. Okuldaki başarımlarım konusunda çoğu zaman gerçekten şaşırdıklarını ve beni hediyelere boğduklarını biliyorum. Çok istediğim kayak takımını aldıkları günü unutmuyorum. Ne kadar mutlu olmuştum. Malene öğretmen emeklisiydi. Harti ise bankada çalışıyordu. Malene öğretmenlik yaptığı okulun üst sınıf öğrencilerinden birinin okula silahla gelmesi ve gelişigüzel ateş etmesi sonucu yaralanmış ve o günden sonra da bir daha öğretmenlik yapmamıştı. Bu yaşanan trajedinin konusu ne zaman açılrsa o günü yaşıyormuş gibi titrerdi. Hassas bir kadındı. Zaman zaman düşüncelerimi okuduğunu hissederdim. Kısa ama etkili kurduğu cümlelerle yapardı bunu. Bir bilge gibi adeta. Daha son-

raları aslında benimle alakalı pek çok şeyi öngördüğünü anladım. Ama o yine de yapması gereken ne ise onu yapmaya çalıştı. Eğip bükmedi, parçalara ayırıp daha sonra yeni bir formda toplamaya çalışmadı. Sade, düz ve yalın bir biçimde annesinden ve içinde bulunduğu kültürden ona ne yüklendiyse onu bana geçirmeye çalıştı. Hiç unutmuyorum. Kaç yaşıma girdiğimi şimdi tam olarak hatırlamıyorum ama doğum günümde benim için büyük bir pasta yapmıştı. Ayrıca nereden temin ettiğini bilmiyorum, herhâlde Türk pastanelerinden temin etmiş olmalı, bir kutu baklava satın almıştı. Baklavayı gördüğümde kendimi tutamayarak ağlamıştım. Bir tane bile yemedim. Bunun üzerine kaşla göz arasında baklavayı ortadan kaldırmıştı. Beni üzmemek değildi aksine mutlu etmeyi amaçlı. Hassas bir kadındı. Geleceği okur gibi. Ama hayır o geleceği okuyan bir kâhin değildi. Sadece insanı iyi tanırdı ve asla fanatizme kurban olmadı. Tam bir entelektüel diyebilirim onun için.

Güzel miydi?

Bilmiyorum.

Annem kadar güzel değildi elbet.

***

Annem çok güzel bir kadındı, tam anlamıyla bir melek. Bir gün yatak odasının kapısında dikilmiş onu seyrediyordum. Ortasından boylu boyunca çatlamış ve yara bantları ile düşüp parçalanmasını diye tutturulmuş tuvalet aynasında kendini seyrediyordu. Sanki bütün ruhu ağır bir darbe almış gibiydi. Bir süre boş ve hüzünlü gözlerle kendine baktı. Daha sonra kendi kendine bir şeyler mırıldandı. Dudaklarını ısırıyordu. Ardından kolunu kaldırdı ve elindeki fırçayı saçlarına götürdü. Omuzlarının üzerinden göğüslerinin üzerine kadar dökülmüş uzun saçlarını taramaya başladı. Saçları kurum gibi siyahtı. Tavandan sarkan biri tamamen kırıldığı için sadece ampulü görülen, diğerinin uçlarındaki kıvrıkcıkları kırılmış avizenin ışığı altında lacivert gibi parlıyordu. Elinde tuttuğu kalın telli fırçayı saçlarının arasına sokup aşağıya doğru kaydırıyordu. Kimi zaman fırça takılıyor ve yüzünü buruşturarak karışmış kısmı

açmak için canı acır gibi dudaklarını büzüp fırçayı zorluyordu. Simsiyah nemli gözlerinde insanın içini parçalayan güçlü bir hüznün ve nefret görüyordum.

Aynanın boylu boyunca çatlamış olmasından yüzünün yarısını biraz yukarıda görüyordum. Ortadan ikiye yırtılmış bir resmin hafif kaydırılarak asılması gibi.

Annemin gözlerinden akan yaşları aynadaki yansımasından görebiliyordum. Ağlıyordu.

Yatağını sanki hiç dağılmamış, hiç kirletilmemiş, hiç yaşanmamış ve hiç şiddete maruz kalmamış gibi düzeltmişti. Her şeyin üzerine unutmak için sünger çekmek ister gibi.

Leylak rengi, üzeri boncuklarla süslü yatak örtüsü hiç kırıksız yerli yerindeydi. Üzerinde tavus kuşlarının bulunduğu yastıkları yatak örtüsünün üzerine düzenli bir biçimde kabartarak yerleştirmişti.

Üzerinde annemin gelinlikli fotoğrafının ve ne manaya geldiğini bilmediğim Arapça yazılı pek çok levhanın asılı bulunduğu duvarın mavi rengi içeriye nedense hüznün veriyordu. Duvarda asılı bulunan levhalar ve içinde annemin gelinlikli fotoğrafının bulunduğu camı çatlak çerçeve yamuk duruyordu. Sanırım onları düzeltmeyi unutmuştu.

Perdeler çekikti.

Yerde kırılmış sürahidenden bir parça vardı. Sanırım gözünden kaçmış olmalıydı. Diğer parçaları faraşın içinde toplamış ama henüz götürüp çöp kutusuna atmamıştı. Güç yetirememişti belki de.

Tuvalet masasının üzerinde darbe izleri vardı. Yer yer ezilmiş ve boyası çıkmıştı. Hızla fırlatılan bir cisim yüzünden olmalıydı. Mesevi ve üzerindeki Kur'an-ı Kerim annemin başucunda duran komodinin üzerinde her zamanki yerinde duruyordu ama komodinin danteli yerdeydi. Belli ki annem hürmetinden kitapları telaşla düştüğü yerden alıp tekrar koymuştu. Ama gözü dantel örtüyü görmemişti demek.